

Lliçó número 1
LA INVISIBILITAT

«Sempre que facis les coses com s'han de fer...»

No és fàcil formar part del món. No t'entenen ni entens ningú.

El Bernat va obrir un ull com si en realitat hagués obert la porta que menava directament a l'infern. L'infern era just la seva habitació. No podia permetre que la seva mare hi entrés abans que ell hagués retirat del coixí el tros de pizza que no s'havia acabat la nit abans. Un tros de pizza que el mirava de manera acusadora, «ets un desastre, col·lega, t'ho hauries de fer mirar». Hi havia una mitja oliva verda, tacada de quètxup, que feia la sensació que tenia vida i estava a punt de parlar. O sigui que, per si de cas, va ser el Bernat qui va parlar primer i li va dir, mentre intentava desenganxar la massa de la coixinera:

–Què saps, tu, del que preocupa un paio com jo? No et pots imaginar el que és tenir avui un examen de mates sense haver estudiat gens ni mica, el que és tenir ganes de veure la noia que t'agrada just quan tens un gra gegant al front que, a més a més, t'has destrossat amb la intenció de fer-lo desaparèixer en va, el que és haver quedat a la tarda amb el grup per fer piruetes de skate i que faci temps que, cada cop que intentes les més populars, caus i fas un ridícul estrepitós. Tu no saps res de res, oliva verda, et queda clar?

Aleshores es va obrir la porta, la mare va preguntar al Bernat amb qui parlava, ell es va inventar que estava repetint unes fórmules per a l'examen de mates mentre amagava dins d'una vamba, fent veure que se la posava, el tros de pizza, que per fi havia cedit i s'havia separat del coixí, on havia deixat una taca oliosa que feia fàstic. La mare, des de la porta, li va dir:

–És estrany que et posis les vambes abans que els texans... Vols dir que no vas adormit?

–Uix, tens raó! –va deixar anar el Bernat, i va sortir cames ajudeu-me cap al lavabo, on va comprovar, horroritzat, que el gra que la nit anterior era horrible ara s'havia convertit en un àlien de pro-

porcions inversemblants que li havia ocupat tota la cara, «així no puc anar a l'insti, ni boig, avui no surto de casa, això no té remei, què faig?, què faig?, ja ho sé, diré que no em trobo bé».

El Bernat va anar cap a la cuina:

–Mare, mare, no em trobo bé, crec que tinc febre, estic marejat, avui em quedo a casa.

La mare va seguir fent el que feia, remenar uns papers que semblaven cada cop més desordenats i amuntegats, mentre remugava «on els dec haver posat?, juraria que els havia deixat aquí», i cridava «algú ha tocat els meus papers?». Però de cop va interrompre la seva activitat, diríem que frenètica, per mirar cara a cara el fill:

–No m'acabes de dir que tens un examen? –li va preguntar mentre li posava la mà al front (segons el Bernat, al front convertit en gra)–. No en tens, de febre, fes el favor d'espavilar-te, quina cara més dura...

–Mare, de debò, no em trobo bé, seràs culpable de la mort d'un fill, empitjoraré molt i m'hauran de dur a l'hospital, i allà em dessagnaré a poc a poc i no em tornaràs a veure.

Llavors van entrar els seus germans, la Clara i el Jordi, «hola, hola», més petits i més endreçats i nets i estudiosos i obedients.

«Quan tinguin la meva edat ja sabran de què va la cosa», va pensar el Bernat, però no va ser això el que va dir; el que va dir va ser:

–Mare, seràs responsable d'un crim.

La resposta de la mare el va deixar sense arguments:

–Fill, si mors, jo mateixa m'entregaré a la policia, no pateixis. I ara, fes el favor, marxem d'aquí a deu minuts, no facis arribar tard els teus germans.

–Marxeu sense mi –va dir el Bernat–, a mi no em necessiteu per a res.

–No segueixis, Bernat –va replicar la mare–, no et quedaràs a casa.

Aleshores va entrar el pare, el que faltava:

–Què fas que encara no vas vestit? Quantes vegades t'he d'explicar que aquí cadascú ha de ser responsable de la seva vida i fer-se càrrec de la seva feina?

El Bernat va preferir enllestir que sentir un dels sermons del pare, «així no arribaràs a fer res d'importància, només penses a passar-t'ho bé, sempre amb els amics, sempre de festa, però la

vida no és una festa, Bernat, la mare i jo treballem molt per donar-vos una educació i una vida com cal, la mare i jo bla-bla-bla», el Bernat s'ho sabia de memòria i sempre pensava «que poc te'n recordes, de qui eres tu quan anaves a l'institut, pare, que poc te'n recordes, de com t'agradava divertir-te i somiar i fer el ronsa, l'àvia m'ha explicat que eres molt mal alumne, i mira't ara, parles com si no haguessis trencat mai cap plat». Però tot això ho rumiava en silenci i, mentre el Bernat es vestia, després de posar-se desodorant i colònia, el pare va fer el cafè, la mare va acabar d'enllestir els documents per a la feina i els germans es van prendre el suc com si fos l'últim que havien de fer a la vida.

Van pujar tots junts a l'ascensor. El Bernat va quedar horroritzat en veure's de nou el gra al mirall i va fer un últim intent, va fingir que es marejava, però ningú no li va fer cas; pitjor encara, els germans van riure perquè es van pensar que feia el pallasso; «no hi ha res a fer, estic perdut», va concloure el Bernat, i ell i la mare van baixar a peu de carrer mentre que el pare i els petits van seguir fins al soterrani a buscar el cotxe. Fi de l'episodi que es repetia cada matí amb molt poques variacions.

El Bernat es va acomiadar de la mare uns quants carrers més enllà, quan ella va arribar al despatx d'advocats i ell, a la parada de metro.

–Sort amb l'examen –va dir la mare.

–Sort amb la policia quan vinguin a detenir-te per homicidi –va respondre el Bernat.

La mare va apujar les celles amb un somriure, el Bernat va treure la T-10 rebregada, que feia dies que no li funcionava. Passava de parlar amb l'autoritat. Es colaria.

Va saltar la barana amb tan mala fortuna que se li va enganxar la motxilla i va caure a terra. Un guàrdia el va veure, se li va acostar, el va ajudar a aixecar-se, li va demanar el bitllet. «Comencen d'hora, els problemes», va pensar el Bernat, que, per fer temps, va treure la T-10 rebregada.

–Està sense marcar –va dir el guàrdia.

–Jo l'he passada –va mentir el Bernat.

–Hauràs de pagar la multa –li va advertir el guàrdia.

–Flipes si creus que tinc la pasta –va contestar el Bernat.

–Haurem de trucar als teus pares.

–Això sí que no, per favor, que em maten.

- Ensenya'm el DNI –va demanar el guàrdia.
–No el porto –va tornar a mentir el Bernat.
–Encara pitjor, no m'ho posis tan difícil... Si no vols tenir problemes val més que no t'hi resisteixis: dona'm el telèfon dels teus pares.
–No en tinc, són morts.
–Dels teus responsables, doncs.
–Tampoc en tinc, visc al carrer.
–Nen, t'estàs passant, t'hauré de retenir.
–Tinc un examen de mates i em suspendran per culpa teva –el va avisar el Bernat.
–Vius al carrer i vas a un institut? –va burlar-se'n el guàrdia.
–Que et penses que tots els sensesostre som gent a qui no ens agrada estudiar o què? Classista!

Hi havia gent al voltant del guàrdia i del Bernat. Se'ls miraven. Se'ls escoltaven. Tots dos tenien partidaris. Els del guàrdia eren gent gran que deien que s'estava perdent l'educació i els bons costums. Els del Bernat eren més aviat joves, demanaven que el deixessin anar i es queixaven que l'Estat era cada cop més represor. Entre els uns i els altres hi havia una persona diferent, però. El Bernat no la va veure fins que va deixar d'escoltar el guàrdia, la gent, el soroll de tot i de tots plegats. Aleshores el va detectar. Li va veure el somriure, els ulls oblics, la trena llarga, la inclinació que li va fer amb el cap i el senyal que se li acostés. «Que hi vagi?», va pensar el Bernat. «Però si el guàrdia no em treu la vista de sobre, no em deixarà pas marxar, m'està buscant la ruïna, no sé com ho explicaré als pares, com vol que marxi si tothom està pendent de mi?» Va tornar a mirar l'oriental, que va insistir a fer-li un senyal perquè se li acostés. El Bernat va pensar que no hi tenia res a perdre i el va obeir. Sorprenentment, ningú no va adonar-se que es movia, tots estaven massa pendents d'ells mateixos, de la discussió, del funcionament del món, de l'enemic, de la batalla que s'havia entaulat entre els oponents, de demostrar que tenien raó.

Tan bon punt va veure que el Bernat se li apropava, l'oriental va començar a caminar amb passes tranquil·les, lentes. El noi va pensar que s'havia de ser idiota per no sortir corrent, però no gosava avançar i contrariar l'home, que, no hi havia dubte, l'havia ajudat a fugir. L'oriental, que caminava al davant, li va dir:

- Si et possessis a córrer, cridaries l'atenció.

I va seguir. Van arribar a les escales que sortien per l'altra banda de l'estació. L'home li va dir:

–Ara surt al carrer i, quan tornis a entrar, fes el favor de pagar el bitllet. Sempre que facis les coses com s'han de fer, et convertiràs en algú que passa desapercebut. Aquesta és la primera lliçó de la invisibilitat. Si vols saber-ne més, entra a l'app que t'acabo d'enviar a mòbil.

El Bernat li va contestar:

–Al mòbil? I vostè com el sap, el meu mòbil?

–Oh, mentre estàveu discutint t'he agafat la motxilla, l'he buscat, l'he trobat i t'he passat tota la informació.

–Com es diu, vostè? –va preguntar el Bernat.

–Soc el mestre Li Po i, si comences a fer les coses com les has de fer, podràs ingressar a la Societat Kyoto.

–I per què hauria de voler entrar-hi?

El Li Po li va respondre:

–Perquè trobaràs gent que t'entén, gent a la qual entens, i perquè no passaràs l'estona parlant amb olives verdes el dia que suspendràs un examen de mates.

–Suspendré? –va preguntar el Bernat.

–Evidentment que suspendràs –li va assegurar el Li Po.

–I vostè, que és capaç de fer tanta màgia, no em podria ajudar a aprovar?

–Sí que podria. Necessitem algú com tu a la Societat Kyoto, he vist al teu historial que ets un gran dibuixant.

–Això diuen... –El Bernat va somriure, i per fer-ho va tancar un moment els ulls. Quan els va tornar a obrir, el Li Po havia desaparegut.

El Bernat va comprar un bitllet de metro. Arribaria tard a l'examen, un cop més. Va mirar el mòbil i va descarregar l'app. Més tard n'estudiaria els detalls. Pel que semblava, el cap de setmana hauria d'anar a una adreça del Barri Gòtic.

Quan va arribar a l'institut va veure que la gent de la seva classe eren a la porta, encara. «Quin descans, no han entrat.» Va acostar-se a la noia que li agradava, l'Olívia, amb els nervis que havia passat ja no es recordava del gra, i li va preguntar:

–Què tal, com és que no heu entrat? Has estudiat per a l'examen?

L'Olívia li va explicar que sí que havia estudiat, però que tant se valia perquè el profe havia decidit ajornar la prova.

—I això per què? —va voler saber el Bernat mentre per dins saltava d'alegria.

—No el troba —va contestar l'Olívia.

—No troba el què?

—L'examen.

Per un moment, el Bernat va pensar si el Li Po devia haver sigut capaç de... No podia ser! Va remenar el cap a banda i banda. El que sí que tenia clar era que aquell home li havia canviat la vida. Va decidir que aprendria a ser invisible.

Koan

On es troba la imatge del vent?

Lliçó número 2
LA CAPACITAT D'HIPNOTITZAR

«Em pots demostrar que ets aquí?»

L'Olívia mirava la mare amb una impotència que reconeixia d'altres vegades. Era com el sol del desert a les dues del migdia, implacable. Li va dir:

–Mare, és absurd la manera com et tanques en banda davant les meves propostes. Series capaç de deixar-me morir abans de claudicar.

–No siguis ridícula, filla, aquí no ha de morir ningú i tu tampoc, i menys encara pel fet que no et compri una bicicleta que no necessites i que, com si això no fos prou, a més suposaria un perill, aquest sí, de mort. Que no ho veus com va, la gent, d'esbojarrada? Condueixen tots plegats com si portessin a l'hospital una dona a punt de parir.

Caminaven pel carrer Bruc. L'Olívia s'ho havia fet venir bé per portar la mare pel camí que li convenia. Al cap d'uns minuts passarien per davant de la botiga on hi havia la bici per la qual sospirava, entre altres raons perquè al Bernat n'hi havien comprat una després que tragués un inversemblant però autèntic excel·lent a l'últim examen de mates. Com s'ho devia haver fet? Si aconseguia la bici, podrien anar junts a l'institut i, amb sort, el Bernat li explicaria com entrar a la Societat Kyoto, de què tothom parlava i a la qual ningú no sabia com arribar. N'estava orgullosa, del Bernat. Des que havia entrat en contacte amb aquella Societat semblava un altre. Es podia dir que gairebé se n'havia enamorat. Per primer cop a la vida, s'havia enamorat. Com podia ser que la mare no entengués com era d'important que li comprés la bici?

–Mare, em moriré de pena si no me la compres. No podré estudiar i començaré a ser un d'aquells casos de fracàs escolar que tothom està d'acord a atribuir a la desatenció i mala conducta dels pares.

–Quina barra que tens! Oli, no m'amenacis que et castigo.

–Primera, no em diguis Oli. Segona, el càstig és el sistema repressiu al qual recorren els pares poc imaginatius que no estan disposats a invertir temps en l'educació activa dels seus fills.

La mare es va aturar en sec.

–Ja n'hi ha prou, Olívia. He dit que no i és que no. I aquestes teories sobre psicologia familiar que et treus de la màniga fes el favor d'abandonar-les. És pur xantatge emocional. No intentis manipular-me perquè en sortiràs mal parada. Després no diguis que no t'he avisat.

–Ui, ui, ui, quina por! Vols espantar-me? Un senyal més del fet que els teus plantejaments estan equivocats i que prens les decisions, pel que fa a mi, d'una manera arbitrària que depèn tan sols del teu caprici.

–Ets igual que el teu pare. Sou com dues gotes d'aigua. De moment, aquesta setmana et quedés sense patins.

L'Olívia es va asseure al mig de la vorera.

–Què fas, ara?

–Una seguda. Espero que passi un policia per fer la denúncia.

–Quina denúncia?

–Per maltractament.

–Fes el favor d'aixecar-te d'aquí ara mateix, Olívia.

La mare mirava al voltant, atabalada i avergonyida. Estava preocupada per si trobava algú conegut que presenciés aquella situació absurda que se li estava escapant de les mans. Decidida a acabar amb aquell despropòsit, va buscar la sortida més fàcil. La que podríem anomenar sortida d'emergència: deixar sola l'Olívia, asseguda al mig de la voravia, fent el ridícul. A veure si s'hi repensava.

–Mira, ja que estàs tan còmodament asseguda, aprofito per entrar a la carnisseria. Veig que hi ha gent fent cua, o sigui que pren paciència.

L'Olívia va tenir un moment de dubte, però es va adonar de seguida de la trampa que li havia parat la mare, de manera que va optar per la resistència. Bici o mort. Allò era un pols que no pensava perdre. Si no n'hi havia prou amb les paraules, hauria d'insistir amb els actes.

–Fes, fes, aquí em trobaràs. Reflexiona, mare, sobre la injustícia que estàs cometent, mentre compres la carn producte de crims contra els animals. Assassinars bàrbars contra espècies sense possibilitat de defensar-se.

–Oh, no comencem de nou amb la croada vegetariana, per tots els sants!

–No és estrany que algú que menja cadàvers desconeixi l'empatia. Però fes, fes, endavant amb la guerra.

La mare mira al cel, esbufega, busca dins el bolso la bossa que porta sempre per si ha de comprar res, després d'haver sentit mil i una vegades la filla criticar-la pel fet de demanar-ne sempre de plàstic. «Tot i que les paguis, mare, el plàstic s'acumula sota terra i als oceans. No heu destrossat prou el planeta els que ens heu precedit?»

Com podia la gent tenir més d'un fill?, era la pregunta que es feia la mare en aquests casos.

Tenim la mare a la carnisseria, fent cua. Havia perdut de vista l'Olívia, que continuava impertèrrita, asseguda al mateix lloc. No pensava pas moure's. Si el resultat d'aquella rebequeria era una insolació, millor que millor. Ella era capaç de patir pels seus ideals i estava disposada a demostrar-ho. Bici o mort.

Quan havien passat més de deu minuts i sentia el cap com una olla a pressió, va veure com s'acostava un ninja. «Que fort», va pensar l'Olívia, «estic delirant! La mare es desesperarà quan vegi l'estat a què m'ha conduït la seva actuació despietada.»

La qüestió és que el suposat deliri es veia cada cop millor i cada cop més a prop. «Sembla mentida», va pensar l'Olívia, «fins on és capaç d'arribar una ment sotmesa a estats extrems. Quina visió tan perfecta, tan realista, tan extraordinària...»

Aleshores, la visió va parlar:

–Hola, Olívia, com estàs? Et veig una mica acalorada. Ens movem cap a l'ombra?

Visió o no, l'Olívia va agrair tenir una excusa per abandonar aquell patiment. La mare no podria pas pensar que havia cedit: si allò era una visió, l'hauria de dur a l'hospital; si era de debò, era comprensible que fos atenta i accedís a parlar amb aquell ninja en un lloc més adient.

–Soc el Li Po –va dir el Li Po.

A l'Olívia se li van obrir els ulls com s'obre una pàgina d'Internet quan hi ha bona connexió: instantàniament. «El Li Po?», va pensar. «El Li Po del Bernat? De la Societat Kyoto?» No hi havia dubte, el seu desig havia creat una visió que no només es veia, sinó que també se sentia.

–Em pots demostrar que ets aquí? –va demanar-li.
–Oi tant! –va acceptar el Li Po. I li va donar un cop al cap.
–Aiii! –es va queixar l’Olívia.
–Tu ho has volgut! –El Li Po va riure.
–No ho sé, em pensava que seria una demostració més subtil i elaborada –va protestar de nou la noia.
–No tenim temps per a delicadeses, Olívia. La teva mare sortirà exactament d’aquí a set minuts i mig.
–Com ho saps...? –havia començat a preguntar l’Olívia, però el Li Po la va interrompre amb un «xxxxttt» autoritari i decidit.
–Saps què és la hipnotització, Olívia?
–Sí –va fer ella–, allò que et fa perdre l’oremus i que et fa fer tot el que et manen.
–Bé, no és una definició gaire exacta, però de moment ens serveix. Es tracta d’enfocar l’atenció d’algú al lloc que t’interessa. Si ets capaç d’hipnotitzar la teva mare no només obtindràs la bici, sinó que podràs provar sort per ingressar a la Societat Kyoto. He vist el teu expedient i ets una eminència en química.
–No em va malament –va admetre ella.
–No siguis modesta. Cal ser humil. La modèstia, però, és un adornament fàcil de detectar. Però seguim, vols intentar-ho?
–I és clar! –va contestar, entusiasmada, l’Olívia.
–D’acord: deixa d’apuntar el que no vols que vegi la teva mare. L’Olívia va mirar el Li Po amb cara de no entendre gaire res.
–No deixes de parlar de la bici. La fas enfocar l’objecte que crea el desacord. Intenta fer-la mirar cap a una altra banda. Bé hi deu haver alguns avantatges per a ella, si tu fas servir una bici.
–Això és el que li explico jo –va començar a dir l’Olívia mentre mirava cap a la porta de la carnisseria i veia amb desconsol que la mare ja sortia. Es va girar, però el Li Po ja no hi era.
Quan la mare va ser al seu costat, li va dir:
–Veig que has entrat en raó i, com a mínim, no segueixes sota el sol i cridant l’atenció com una bogeta.
L’Olívia va somriure. Quedaven cinc carrers per arribar a la botiga de bicis. Caminant no gaire ràpid, en tenien per un quart com a mínim. Va agafar una de les bosses a la mare.
–Vas massa carregada.
La mare se la va mirar encantada. De mica en mica, la filla s’anava fent gran. Cada cop eren més amigues. No devia faltar gaire per

començar a tenir aquella complicitat de mare i filla que ja no reclamés tan sovint l'ús de l'autoritat. Va somriure i va sentir el plaer del que ella va considerar un petit èxit, un pas endavant. No s'imaginava pas l'estratègia a la qual estava a punt de ser sotmesa.

I l'Olívia va començar. Si li comprava la bici, no caldria que l'acompanyés dissabtes i diumenges a patinatge, no tindria excusa per arribar tard als vespres, baixaria una mica les cuixes, que amenaçaven d'imitar les seves i créixer més del compte, potser si el pare i ella també se'n compraven una podrien sortir plegats alguns caps de setmana, el que quedava clar és que la gent que anava sense casc i que no feia servir els carrils destinats a les bicis eren uns irresponsables, quina sort que tenien els pares que sabien que el fill, gràcies a la bicicleta, no podia beure perquè no es podia conduir borratxo, i mai no demanaria una moto perquè era evident que no era una opció ecològica. L'argument de la moto preparava la mare per al final, que just va arribar quan eren davant de la botiga en qüestió.

–Hi entrem a mirar? –va fer la mare, ara convençuda que la idea de comprar la bicicleta era seva, creient que ja havia trobat la solució perfecta perquè la filla mai no li demanés una moto, feliç perquè explicaria al pare el triomf sobre l'amenaça de les dues rodes motoritzades que des de feia temps temien, orgullosa d'estar a punt de guanyar una batalla abans que comencés.

L'Olívia va pensar primer que era víctima d'un altre deliri. Però quan el dependent els va començar a ensenyar models i la mare es va decantar per un dels més moderns i segurs, i li va preguntar si li agradava i ella va fer que sí amb el cap, sense paraules, i al cap de vint minuts va sortir enfilada a la bici, amb casc i cistella, va tenir clar que, de visió, res.

–Té –va dir la mare–, com a mínim porta tu ara tota la compra.

Van riure. I en aquell mateix instant, l'Olívia rebia un missatge al mòbil. Ja sabia de qui era. La hipnosi havia donat resultat.